

Şose ve Köprüler kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 1882 sayılı kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık İşleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/408)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 317 - 6/609

16 . III . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair Dahiliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 15 . III . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

4698 sayılı kanunla bütçe yılının Ocak ayının birinci gününden başlaması kabul edilmiş olduğundan dolayı 1525 sayılı Şose Köprüler Kanununun II nci maddesinde gösterilen taksit zamanlarının yeni bütçe yılında karşılığı olan aylara getirilmesi ve 15 nci madde de yazılı tahakkuk zamanlarıyla 1882 sayılı kanunun I nci maddesinde yer alan ikinci taksit sonunun aynı esasa göre değiştirilmesi gerekli görülmüş ve 1945 yılının yedi aylık bütçesi için taksit zamanlarının ve çalışma günleriyle para olarak ödenecek vergi miktarının belirtilmesi için kanun tasarısına iki geçici madde eklenmiştir.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Karar No. 6

Esas No. 1/408

27 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

1525 sayılı Şosa ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair Dahiliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 15 . III . 1945 tarihli kararı

üzerine Başbakanlığın 16 . III . 1945 tarih ve 6/609 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulup Encümenimize havale buyurulan kanun tasarısı Nafia Bakanı ve Dahiliye Bakanlığı temsilcisi hazır oldukları halde okundu ve ince-

lendi.

Bütçe yılı başının 4698 sayılı kanunla Haziran ayı başından Ocak ayı başına alınması üzerine 1525 ve 1882 sayılı kanunlarla belirtilmiş olan yol ödevinin tahakkuk ve tahsil zamanlarının bu esasa göre değiştirilmesi gerekmiş olduğu anlaşılmış ve tasarının ana çizgileri bakımından kabulü uygun görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

1525 sayılı Şosa ve Köprüler Kanununun 11 nci maddesi; genel özel ve katma bütçelerden, belediyelerden ve Devlete ait müesseseler ile imtiyazlı ve ruhsatlı ortaklardan maaş, ödenek ve ücret alan memurların yol ödevlerini iki eşit taksitte Ağustos ve Mart aylarında para olarak ödeyecekleri yazılıdır.

Bu madde hükmünden bu gibi memurların yol ödevlerini belirli aylarda iki eşit taksitte kendi kendilerine ödeyebilecekleri veya ödemeleri gerektiği anlaşılmaktadır. Tatbikatta bunların gerek tahsil ve gerek ödeme bakımından pek çok zorlukları ve mahzurları görüldüğü gibi yol parasının bir kısmının da tahsil edilememesine sebep olduğu anlaşılmıştır.

Bu mahzurların ortadan kaldırılması için bu gibi memurların yol paralarının, hakedişlerinden veya ödeme bordrolarından, bağlı oldukları idare muhasebelerince kesilmek suretiyle tahsili daha doğru görülmüştür.

Birinci madde bu düşünceye uyularak tanzim edilmiş ve yeni bütçe yılına göre de taksit zamanlarının Hükümetin teklifi ve hile Mart ve ekim ayları olması uygun görülmüştür.

1525 sayılı Şosa ve Köprüler Kanununun 15 nci maddesinde yazılı olan tahakkuk zamanı Şubat ayı başından başlayıp Nisan ayı sonunda yani bütçe yılı başından dört ay önce başlayıp bir ay önce bitmektedir.

Yeni Bütçe yılına göre de yol mükellefiyeti tahakkukunun Eylül ayı başı ile Kasım ayı so-

nu arasında yapılması gerekmiş ve bu kanun tasarımsındaki ikinci madde bu esas gözönünde tutularak hazırlanmış olduğu anlaşılmış ve uygun görülmüştür.

1882 sayılı kanunun birinci maddesinde yol ödevinin paralı kısmının son taksitinin ödenme zamanının Mart ayını geçmeyeceği yazılıdır.

Yeni bütçe yılına göre ise, bu taksitin ödenme zamanının Ekim ayını geçmemesi esası kabul edilerek üçüncü maddenin tanzim edildiği anlaşılmış ve uygun görülmüştür.

Geçici birinci madde; 1945 yılı yedi aylık bütçesi için taksit zamanlarının Temmuz ve Ekim ayları olması; geçici ikinci madde, çalışma ödevini yedi ay için beş gün hesap edilmesi;

3477 sayılı kanun ile İzmir bölgesindeki turistik yolları için yapılacak ilâvenin 1945 yılı yedi aylık bedeni mükellefiyeti, yukarıda sözü geçen beş güne bir gün daha ilâvesi suretiyle yapılması;

Yol ödevlerini para ile ödeyeceklerin vergi miktarının bir yıllığı on ikide yedisi olmak üzere hesaplanması esaslarına göre tanzim edildiği anlaşılmış ve aynen kabul edilmiştir.

Birinci maddede yapılan küçük bir değişiklik dairesinde tasarının kanunlaştırılması Encümenimizce oy birliğiyle uygun görüldüğünü ve havalesi uyarınca Dahiliye Encümenine verilmesini saygılarımızla arz ederiz.

Bayındırlık Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Eskişehir	İsparta	Kayseri
İ. Arukan	K. Aydar	M. Taner
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Gönenc	A. Baytın	R. Börekçi
Çorum	İstanbul	Konya
Dr. C. Kazancıoğlu	C. E. Arseven	F. Gökmen
Malatya	Manisa	Maraş
N. Özpazarbaşı	O. Erçin	H. R. Tankut
Urfa	Zonguldak	
E. Soyer	Dr. R. Barkın	

İçişleri Komisyonu raporu.

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 1/408
Karar No. 21

2 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

1525 sayılı Şose ve Köprüler kanuniyle bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair Dahiliye Bakanlığınca hazırlanarak Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan kanun tasarısının gönderildiğini bildiren 16.III.1945 tarihli Başbakanlık tezkeresi Nafia Encümenini mazbatasıyla birlikte encümenimize havale kılındığından Dahiliye Bakanlığı temsileisi hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü:

Bütçe yılı başlangıcının Haziran ayından Ocak ayına değiştirilmesinden dolayı yol vergisi taksit zamanlarının da ona göre değiştirilmesi gerekli bulunduğu ve yerinde görüldüğünden kanun tasarısı, tamamı bakımından kabul edildi ve Nafia encümeninin hazırladığı tasarı incelendi.

Yol görevini para ile ödeme durumunda olan aylıklı veya ücretli memurların ilgili oldukları idarelerce ödeneklerinden alakonularak özel idarelere yatırılması için Nafia Encümenince birinci maddé üzerinde yapılan değişiklik encümenimize de uygun görüldü. Şu kadar ki; birinci maddenin uygulanma şekli hakkında Hükümetin

«Talimatname» yapması için kanuna hüküm konmasını gerekli kılabacak bir sebep görülemediğinden maddenin son fıkrası tasarıdan çıkarıldı. Tasarının geri kalan maddeleri de, Nafia Encümeninin mazbatasında olduğu gibi, Hükümet teklifinin aynı olarak kabul edildi.

Havalesine göre Bütçe Encümenine verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Tekirdağ	Mardin	Giresun
C. Uybadin	E. Ergin	Necmi Osten
Ankara	Bahkesir	Bolu
F. Daldal	S. Uzun	H. Ş. Adal
Bursa	Erzincan	Erzurum
F. Güvendiren	Ş. Sökmensüer	N. Elgin
Gazi Anteb	Gümüşane	İçel
Dr. A. Melek	R. Güreli	R. Koraltan
Kars	Kayseri	Konya
E. Özoğuz	A. H. Kalaç	Ş. Ergun
Malatya	Maraş	Sivas
E. Barkan	R. Kaplan	E. Dizdar
Tokad	Trabzon	Zonguldak
A. Galip Pekel	S. Abanozoğlu	Rifat Vardar

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/408
Karar No. 82

21 . V . 1945

Yüksek Başkanlığa

1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 16 . III . 1945 tarihli ve 6/609 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Bayındırlık ve İçişleri Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle İçişleri, Bayındırlık ve Maliye Bakanlıklarının yetgili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

4698 sayılı kanunla bütçe yılının Ocak ayı-

nın birinci gününden başlaması esas kabul edilmiş olduğundan yol paralarının tahsil zamanlarını belirten 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanununun 11 nci maddesinin bu esasa göre düzeltilmesini, 15 nci maddesinde yazılı tahakkuk zamanlarının ve 1882 sayılı kanunun birinci maddesinde belirtilen ikinci taksit sonunun yine buna göre ayarlanmasını sağlamak maksatlarıyla tasarının hazırlandığı anlaşılmış ve Bayındırlık Komisyonunca tasarının birinci maddesinde, Devletten, katma ve özel bütçeli dairelerle bunlara bağlı kurumlardan ve imtiyazlı

ve ruhsatlı ortaklıklardan ve İktisadi Devlet kurumlarından aylık ücret ve ödenek alan memur ve hizmetlilerin yol paralarının bu daire ve kurumlar saymanlıklarınca tahakkuk ve tahsil edilerek ilgili özel idarelere yatırılacağına dair bir değiştirme yapılmış ve İçişleri Komisyonu bu esası maddeden talimatname kaydını çıkarmak suretiyle aynıyle kabul etmiştir.

Komisyonumuz Bayındırlık ve İçişleri Komisyonlarının değiştirişleri dairesinde tasarıya esas olarak kabul etmekle beraber birinci maddede sözü geçen Devlete ait her çeşit müessese ibaresinin açıklanmasını ve bunların sayılmasını faydalı görerek maddede o yolda bir değişiklik yapılmıştır.

Diğer maddeler aynıyle kabul edilen tasarı

Kamutayın onayına konulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Çanakkale
F. Öymen	Gl. R. Alpman	S. T. Arsal
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
R. Bekit	Ş. Uluğ	Y. Abadan
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	A. Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İstanbul	Manisa
H. Kortel	H. Ülkmen	F. Kurdoğlu
Rize	Samsun	Yozgad
T. B. Balta	M. A. Yörüker	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1525 sayılı kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Genel, özel ve katma bütçelerden ve belediyelerden ve Devlete ait müesseseler ile imtiyazlı ve ruhsatlı ortaklıklardan maaş, ödenek ve ücret alanlar yol ödevlerini buldukları yerlerde Mart ve Ekim aylarında iki eşit taksitte para olarak öderler. Bunlardan yol ödevleri başka yerlerde tahakkuk etmiş olanlar hakkında tahsili yapan ilçe tahakkuku yapan ile kaydı kapatılmak üzere bilgi verilir.

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1525 sayılı kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Genel, özel ve katma bütçelerden, belediyelerden ve Devlete ait her çeşit müessese ve iktisadi teşekküllerle imtiyazlı ve ruhsatlı ortaklıklardan maaş, ödenek ve ücret alanların yol ödevleri; mensup oldukları idare muhasebelerince tahakkuk ettirilir ve Mart ve Ekim aylarında iki eşit taksitte para olarak hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Bu muhasebelerce tahsil edilen yol paraları ertesi ayın onuna kada memurların bulunduğu yerin özel idaresine yatırılır. Bu müddetin sonuna kadar bu paraları ilgili özel idareye yatırmıyan muhasebeci veya onun yerini tutan kimselerden yüzde on fazlasıyla Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edilir.

Yol ödevleri başka yerlerde tahakkuk etmiş olanlar bulunursa, tahsili yapan muhasebe tarafından tahakkuku yapan yere kaydı kapatılmak üzere bildirilir.

Bu madde hükmünün uygulanma şekli, İçişleri, Maliye ve Bayındırlık Bakanlıklarınca birleşilerek kurulacak bir komisyon tarafından yapılacak bir talimatname ile belirtilir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanunda değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1525 sayılı kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Genel, özel ve katma bütçelerden, belediyelerden ve Devlete ait her çeşit müessese ve iktisadi teşekküllerle imtiyazlı ve ruhsatlı ortaklıklardan maaş, ödenek ve ücret alanların yol ödevleri; mensup oldukları idare muhasebeleince tahakkuk ettirilir ve Mart ve Ekim aylarında iki eşit taksitte para olarak hak edişlerinden kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Bu muhasebelerce tahsil edilen yol paraları ayın onuna kadar memurların bulunduğu yerin özel idaresine yatırılır. Bu müddetin sonuna kadar bu paraları ilgili özel idareye yatırmayan muhasebeci veya onun yerini tutan kimselerden yüzde on fazlasıyla Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edilir.

Yol ödevleri başka yerlerle tahakkuk etmiş olanlar bulunursa, tahsili yapan muhasebe tarafından tahakkuku yapan yere kaydı kapatılmak üzere bildirilir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Şose ve Köprüler Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 1882 sayılı kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 2 Haziran 1929 tarihli ve 1525 sayılı kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Genel, özel ve katma bütçelerden ve belediye bütçelerinden ve Devlete katma bütçeli özel idarelere ve belediyelere ilişkin her çeşit kurumlar ve İktisadi Devlet Teşekkülleriyle imtiyazlı ve ruhsatlı ortaklıklardan maaş, ödenek ve ücret alanların yol ödevleri mensup oldukları idare saymanlıklarınca tahakkuk ettirilir ve Mart ve Ekim aylarında iki eşit taksitte para olarak hak edişlerinden kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Bu saymanlıklarca tahsil edilen yol paraları ertesi ayın sonuna kadar memurların bulunduğu yerin özel idaresine yatırılır. Bu sürenin sonuna kadar bu paralar ilgili özel idareye yatırmayan sayman veya onun yerini tutan kimselerden % 10 fazlasıyla Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edilir.

Yol ödevleri başka yerlerde tahakkuk etmiş olanlar bulunursa, tahsili yapan yere kaydı kapatılmak üzere bildirilir.

MADDE 2. — 1525 sayılı kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yol vergisiyle ödevli kimselerin adları ve soyadları muhtar ve ihtiyar meclisleri tarafından her yılın Eylül ayı başında Kasım ayı sonuna kadar cetvelerle özel idarelere bildirilir. Özel idarelerce o yılın Aralık ayı içinde tahakkuk ettirilir. Ödevlerini para ile veya çalışmak suretiyle ödemek isteyenler bu cetvellerde gösterilir.

MADDE 3. — 1882 sayılı kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yol vergisinin paralı kısmı yılda 4 liradır. Bu miktar İl Genel Meclisleri kararıyla en son 6 liraya kadar çalışılabilir (4427 sayılı kanun hükmü mahfuzdur.)

Yol Vergisi Tahsili Emval Kanununa göre tahsil olunur ve İl Genel Meclislerince kararlaştırılacak aylarda ve iki eşit taksitte alınır. İkinci taksitin sonu Ekim ayını geçemez.

Taksit zamanları valiler tarafından bir ay evvel müttat vasıtalarla yayınlanır. Tahakkuk ayları içinde yol vergisini para ile ödemeyi üstüne alanların bu durumları sonradan değiştirilemez.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1945 yılının yedi aylık bütçesi için birinci maddede gösterilen taksit zamanları Temmuz ve Ekim aylarıdır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1945 yılının yedi aylık bütçesi için çalışma ödevi beş günden ibarettir. 3477 sayılı kanun hükümlerine tâbi olup ödevlerini yolda çalışmak suretiyle yapacak olanlar için buna bir gün daha eklenir. Ödevlerini para ile ödeyecek olanlar için vergi miktarı bir yıl için on ikide yedisidir.

MADDE 4. — Bu kanun 1. VI. 1945 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür:

Bşb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Ma. B.
Hilmi Uran	H. Saka	N. E. Sumar
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. B.	Zr. B.
Dr. Sadi Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İç. K.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 5. — Hükümetin teklifi aynen.

B. K.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi ayniyle.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi ayniyle.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici birinci maddesi ayniyle.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici ikinci maddesi ayniyle.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi ayniyle.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi ayniyle.